

Бекітемін: 
Оқу ісінің орынбасары: Умбетова.Г

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
4 апта

Мектепке дейінгі ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені»КММ

Топ: «ересек»

Балалардың жасы: 4 жас

Қандай кезеңге жасалды (апта күндерін, айды, жылды көрсету): 26-30 мамыр 2025ж

Күн тәртібі	Дүйсенбі 26.05.2025ж	Сейсенбі 27.05.2025ж	Сәрсенбі 28.05.2025ж	Бейсенбі 29.05.2025ж	Жұма 30.05.2025ж
Балаларды қабылдау	Балалар топқа кірген сәтте жарқын әуен қосылады: <i>«Көңілді күн, сенімен бірге Күліп оянады барша тірі!»</i> Тәрбиеші әр балаға күлімдеп қарап, «Күнің жақсы өтсін!»	Тәрбиеші қуыршақты сөйлетіп, балалармен амандасады: – Сәлем, балалар! Мен сендерді сағынып келдім. Көңіл-күйлерің қандай? – деп әр балаға жеке көңіл бөледі. Ойын түріндегі амандасу сенімділік пен мейірімге үйретеді.	Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, «Досым, сені көргеніме қуаныштымын!» деп айтады. Тәрбиеші доп немесе жүрекше арқылы достық «эстафетасын» жүргізеді. Бұл — балалардың бір-біріне деген жылы қарым-қатынасын нығайтады.	Тәрбиеші Алдар Көсенің киімін киіп келеді немесе қуыршақ түрінде әкеледі: – Ассалаумағалейкум, балақайлар! Бүгін сендерді қызықты сиқырлар мен тапсырмалар күтіп тұр! – деп балалармен ойнап амандасады. Ұлттық образ арқылы ұлттық құндылықтар мен қызығушылық оянады	Топта жай әуен ойнап тұрады. Тәрбиеші әр балаға: – Саған бүгін алғысым – күлкің үшін! – – Саған – жылы сөзің үшін! – деген секілді алғыс сөздер айтып, балаларға кішкентай смайлик немесе жүрекше береді. Мақсаты – ризашылық, мейірімділікке тәрбиелеу.
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу,	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес,	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға	Ата –аналармен әңгіме: «Дұрыс тамақтануға баулу»	Баланың көңіл-күйі жайлы әңгіме	Баланың достарымен қарым-қатынасы жайлы

кеңес беру	сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретінізді сездіріңіз.	балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.			әңгіме
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	Сюжетті-рольдік ойын: «Шафер» Мақсаты: Рөлге ене отырып, әлеуметтік жағдайларды бейнелеу Дамытатын дағды: Әлеуметтік дағдылар Сипаттама: Балалар тойдағы шафер рөлін ойнайды — қонақтарды қарсы алады, тілек айтады, салт-дәстүр элементтерін орындайды. Әлеуметтік дағдылар	Ертегі тыңдау: «Көліктер» Мақсаты: Қызығушылығын арттыру, тілдік қорды байыту: Сахналау: Картон театры арқылы көлік түрлері мен олардың қызметін Коммуникативтік дағдылар сахналау.	Дидактикалық ойын: «Сиқырлы сандық» Мақсаты: Топтастыру, тану, есте сақтау Сипаттама: Сандық ішінен әртүрлі заттарды алып, олардың не екенін айтып, қандай мақсатта қолданылатынын түсіндіру. Танымдық дағдылар	Ойын: «Кімнің заттары?» Мақсаты: Жақын адамдардың заттарын ажырату Сипаттама: Сурет немесе шынайы заттар арқылы "Бұл кімнің сөмкесі?", "Бұл кімнің көзілдірігі?" т.б. сұрақтармен ойнау. Танымдық дағдылар	Суретті кітапшаларды бояу, пазлдар, мозаика құрастыру Мақсаты: Ұсақ моториканы, зейінді дамыту Сипаттама: Балалар жеке немесе жұппен жұмыс істейді, біріге отырып тапсырмаларды орындайды. Әлеуметтік дағдылар
Ертеңгілік жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)	Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату	(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті) Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындату	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті)

Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерімен таныстыру.	Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу.	Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету: нан салғыштарды, кружкаларды, тәрелкелер мен майлықтарды, ас құралдарын (қасықтар, шанышқылар) ретімен қоюды пысықтау.	Сюжетті-рөлдік ойындар барысында жол қозғалысы ережелері туралы білімді бекіту	Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, кемпірқосақ) кеңейту.
Кестеге сәйкес ҰІӘ	Дене тәрбиесі Мәдени-гигиеналық дағдылар. Бұрын игерген біліктерін бекіту және олардың орындалу сапасын жоғарылату. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдануды жетілдіру. Гигиеналық шараларды орындау: жуыну, шашын тарау, қолды сабынмен жуу, қол орамалды қолдану	Музыка Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.	Дене тәрбиесі Мәдени-гигиеналық дағдылар. Бұрын игерген біліктерін бекіту және олардың орындалу сапасын жоғарылату. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдануды жетілдіру. Гигиеналық шараларды орындау: жуыну, шашын тарау, қолды сабынмен жуу, қол орамалды қолдану	Қазақ тілі Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға, кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіруге баулу. Музыка Әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндер мен күйлерді тыңдату.	Дене тәрбиесі Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау.

Серуенге дайындық	Көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындауды жетілдіру. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту	Көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындауды жетілдіру. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту	Көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындауды жетілдіру. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту	Көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындауды жетілдіру. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту	Көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындауды жетілдіру. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту
Серуен	Бақылау: Ауаны бақылау. Мақсаты: Ауаны көру тәжірибелерін жасауға үйрету, ауаның адам өміріндегі маңызын түсіндіру. Сұрақтар: біз немен демаламыз? Ауа кімге қажет? Ауаны қалай ести аламыз? Еңбек: Гүлзардағы өсімдіктерді қопсыту. Жеке жұмыс Баланы топпен ойнауға бейімделу. Қимылды ойын: «Самолеттер» шашырап	Бақылау: Мысықты бақылау. Мақсаты: Балаларға үй жануарларының бірі – мысық туралы түсінік беру. Сұрақтар: Мынау ненің дауысы? Ол сіздерге ұнай ма? Мысықты кездестіргенде сіздер қандай сезімде болдыңыз? Мысықтың жүні қандай? Ол нені жақсы көреді? Еңбек: Кішкене ыдысқа сүт құйып,	Бақылау: Аққайың ағашын бақылау. Жұмбақ жасыру. Топырақтан нәр алып, Тамырлары таралып. Өсіп шықты еккенім Көріктенді мекенім (Қайың ағашы) Бұл ағаш неліктен аққайың деп аталған деп ойлайсындар? Діні, бұтақтары, жапырақтарының қандай ерекшеліктері бар? Бұл ағашты тағы қай жерлерден көрдіңдер? Мақсаты: Қайың ағашын басқа	Бақылау: Гүлдерді бақылау. Такпак оқу. «Жаз» (Б.Жақып) Түрлі – түсті әйбат Гүлдер шықты жайнап Қызыл – жасыл аймақ, Қырға шықты ойнап Гүлдердің құрылысы неден тұрады? Біздің гүлзарда қандай гүлдердің түрі өсіп тұр? Гүлдер жақсы өсу үшін не қажет? Мақсат. Жаз мезгілінің ерекшелігін сипаттау, гүлдерге қамқор болуға үйрету. Қимылды ойын:	Бақылау: Құмды бақылау. Құмның қасиетін әңгімелеу: сусымалы, түсі қоңыр т.с.с. Құмнан не жасауға болады? Сулы құммен құрғақ құмның қандай айырмашылығы бар? Мақсаты: Заттың қасиетін анықтап, сипаттай білулерін жетілдіру. Қимылды ойын: «Ескерткіш», «Бал ара мен гүлдер» Мақсаты: Жылдамдыққа,

	жүгіру. «Қалпақ пен таяқша» лақтыру.	мысықты тамақтандыру. Жеке жұмыс: 1 – 2 баладан «Мақта қыз бен мысық» ертегісін сұрау. Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан» Мақсаты: ептілікке, тез жүгіруге үйрету. Құм үстінде ойын.	ағаштардан ажырата білу. Оның сұлулығын білу. Жыл мезгіліне байланысты өзгеруін байқау. Қимылды ойын: «Түлкі, түлкі», «Кім жылдам» Мақсаты: Жылдамдыққа, бірлесіп ойнауға үйрету, ептілікке баулу. Еңбек: Ойын алаңын сыпыру. Мақсаты: Бірлесе еңбек етуге баулу, достарының еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Жеке жұмыс: Жаңылтпаш айтқызу. Пеш үстінде бес мысық, Пеш ішінде бес мысық Бес күзетші бес мысық. Мақсаты: Жаңылмай айтуға үйрету. Дербес ойын: Құммен ойын. Мақсаты: Бір – бірімен келісіп, тату ойнауға баулу.	«Қайда болғанымызды көрсетеміз» , «Мергендер» Мақсаты: Жылдамдыққа, бірлесіп ойнауға үйрету, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: гүлдерге су құю. Мақсаты: Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, бір – біріне көмектесуге үйрету. Жеке жұмыс: Санамақ жаттау. Ал, санайық, санайық Саусақтарға қарайық Кәне, кәне, санайық Санын біліп алайық Біреу, 2,3,4, бесеу Қолымда сонда саусағым нешеу? Дербес ойын: Доппен ойнау Мақсаты: Ұйымшылдыққа	бірлесіп ойнауға үйрету, ептілікке баулу. Еңбек: Сулы құмнан бейнелер жасау. Мақсаты: Бірлесе еңбек етуге баулу, өз еңбектерін бағалай білу. Жеке жұмыс: Тақпақ жаттату. Кел балалар келіндер Тамашаны көріндер Бізде қызық ойын бар Бәрің кәне тыңдап қал. Мақсаты: Сөз мағынасын түсініп, жаттап алу кабілеттерін дамыту. Дербес ойындар: Ойын құралдарымен. Мақсаты: Бір – бірімен, тату ойнауға баулу
--	---	---	--	--	--

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін үйрету. (дербес қимыл әрекеті).	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін үйрету. (дербес қимыл әрекеті).	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін үйрету. (дербес қимыл әрекеті).	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін үйрету. (дербес қимыл әрекеті).	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін үйрету. (дербес қимыл әрекеті).
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	Аналарымызға арналған моншақ жасайық деп ермексазды алақан арасында жұмырлап дөңгелектеп моншақ жасауды жетілдіру. Домалақтарды бір біріне біріктіріп ұзын түрлі түсті моншақ жасату. Мүсіндеу Жасаған моншағымыздағы домалақтарды салыстырайықшы, қане қайсысы үлкен,	Тақпақтарын қайталау. Би үйрену. (көркем әдебиет, музыка) ана әке бала қуыршақтарын сол жақтан оң жаққа қарай орналастыруды үйрету. Математика негіздері Өнер орталықтарында еркін іс әрекеттер	Нешеуіміз? өлеңін қайталап айтуын ұйымдастыру Бір үйде біз нешеуіміз? Кел, санайық екеуіміз. Бас бармағым –әкем Балалы үйрек-анам. Ортан терек –ағам Шылдыр шүмек –мен, Кішкене бәбек –сен Бір үйде біз нешеуіміз? Бір үйде біз бесеуіміз. I.Шұғаев Көркем әдебиет Балалардың қалауы бойынша еркін	Жануарлардың да аңдардың да құстардың да анасы болатынын білесіңдер иә, Сендерге тапсырма ана қоянның кеңістікте орналасу бағыттарын ата етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Сөйлеуді дамыту	Ертеде – Айша, Әлия ж әне Әнел деген үш қыз өмір сүріпті. Айша – ең ұзыны, Әлия - оң жақта тұр, Әнел сол жақта тұр. Қыздардың қайсысының бойы қысқа? Ең ұзын қыздың аты кім? Айшадан қысқа қыздың аты кім? Сөйлеуді дамыту

	қайсысы кіші. Дидактикалық ойын «артық пішінді тап» математика негіздері Балалардың қалауы бойынша дамытушы орталықтарда еркін іс әрекеттер		тақырыпта сурет және жапсыру жұмыстары	 Үстінде деген ұғымды қалай түсінесің? суретке мұқият қара, үкінің кеңістікте орналасу бағытын түсіндір. Математика негіздері Оң жақ үстінде қандай сурет тұр? Сол жақта үстінде қандай сурет бар? Сол жақ астында және оң жақ астында қандай сурет тұр? Беттің тура ортасында ше? Қоршаған әлеммен таныстыру, математи ка негіздері	 заттардың кеңістікте орналасы реттілігі мен атын атау Қоршаған әлеммен таныстыру Алақанды соғайық. Оң жақтағы балаға, Шапалақты соғайық. Сол жақтағы балаға, Шапалақты соғайық. Көркем әдебиет ұжымдық жұмыстарды орындау, міндеттемелерді өзара бөлісу Элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту. Шығармашылық дағдылар
--	--	--	---	--	--

Балалармен жеке жұмыс	 жуан және жіңішке түбір сөздерді ажыратуды үйрету.	 допты екі қолымен Жоғарыға лақтыруды үйрету.	 ән сөздерін дұрыс және анық айтуды үйрету.	 жуан және жіңішке түбір сөздерді ажыратуды үйрету.	 допты екі қолымен Жоғарыға лақтыруды үйрету.
Серуенге дайындық	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен киюге және шешуге жаттықтыру. Киіміндегі Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).	Киіміндегі ұқыпсыздықты байқап, оны өз бетінше немесе ересектердің көмегімен жоюға, қол орамалды пайдалануға үйретуді жалғастыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).	Киініп-шешіну Киіміндегі ұқыпсыздықты байқап, оны өз бетінше немесе ересектердің көмегімен жоюға, қол орамалды пайдалануға үйретуді жалғастыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен киюге және шешуге жаттықтыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен киюге және шешуге жаттықтыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).
Серуен	Еркін ойындар Табиғи заттардан құрылымдар құрастыру. (Құрастыру) Қимылды ойын «Жоғары лақтыр»	Қимылды ойын «Шеңберге түсір»	Еркін ойындар Қимылды ойын «Жалауға қарай жүгір»	Еркін ойындар Табиғи заттардан құрылымдар құрастыру. (Құрастыру) Қимылды ойын	Қимылды ойын «Шеңберге түсір»

				«Жоғары лақтыр»	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).
Балалардың үйге қайтуы	Кеңес: Баланың балабақшада үйренгенін үйде бекіту өте маңызды. Мысалы, түстерді, сандарды немесе жаңа сөздерді қайталап, бірге сурет салып, ертегі оқып отыру – баланың есте сақтауын нығайтады әрі ата-ана мен баланың арасындағы байланысты күшейтеді.	Кеңес: Тамақтану, ұйықтау, серуен мен тынығудың дұрыс тәртібі – баланың ағзасын нығайтады. Уақытымен ұйықтаған бала сергек, ынталы болады. Әр күні шамамен бір уақытта ұйықтап-тұруды қалыптастырыңыз.	«Тазалық – тәрбие бастауы» Кеңес: Баланың жеке тазалық дағдыларын (қол жуу, мұрын сүрту, тіс тазалау) күнделікті бақылап, үлгі көрсетіңіз. Қарапайым күтім баланы өз-өзіне жауапты болуға үйретеді.	Психологиялық күтім: «Сөзіңіз – балаңыздың ішкі даусы» Кеңес: Балаңызға жиі: «Сен қолыңнан келеді», «Мен сені мақтан тұтамын», «Сені жақсы көрем» деген жылы сөз айтыңыз. Бұл – оның өзіне деген сенімін қалыптастырады.	Қарым-қатынас: «Баланы тыңдай білу – үлкен өнер» Кеңес: Бала сөйлегенде сөзін бөлмей тыңдау – оған деген құрметті білдіреді. Егер бала неге ашулы екенін, неге ренжігенін түсінсе, ол өз эмоциясын басқаруды үйренеді.